

Špela Pugelj, Šolski center Postojna

Mentorica: Katja Koren Valenčič

ČAKAM TE ... KER MORAŠ PRITI

Ob prvem pogledu na naslovno misel se nam porodi preprosto vprašanje. Koga čaka? Morda pa, kaj čaka? Odgovor na to vprašanje nam podata lirski subjekta v obeh pesmih. Ta odgovor nam ni položen na dlan, temveč ga moramo skozi metafore poiskati sami. V Minattijevi pesmi lirski subjekt govori iz prve osebe, to naredi pesem bralcu bližjo in bolj osebno. Pesnik si želi tišine, velike tišine neba pod jesen. Želi si občutiti umirjanje narave v jesenskem času, ko se pripravlja na čas počitka, zimo.

V pesmi je metaforično predstavljeno ugašanje življenja. Temu času pravimo ljudje jesen življenja, ko ostarimo in začne na vrata trkati smrt, ki je vedno bližje. Lirski subjekt je umirjen, želi si tišine in spokojnosti. Oboje najde v naravi, tja se zateka, ker ve, da nam narava nudi spokojnost, če ji le znamo prisluhniti. Lirski subjekt bo tam umirjen počakal na svoj konec, smrt. Smrt pa je odgovor na vprašanje ob uvodni misli, na kaj čaka. Vsako bitje dočaka svoj konec, ker ta vedno pride. Pesnik si le želi, da bi ga dočakal spokojen in miren.

Občutek za veter je druga pesem, ki nosi enako sporočilo, vendar nam ga lirski subjekt tokrat predstavi v tretji osebi. Nasprotno od Minattijeve pesmi, govor iz tretje osebe pesem odtuji od bralca, jo naredi za kanček bolj nedosegljivo.

Tudi tukaj lirski subjekt ovija sporočilo v metafore, povezane z naravo. Kot pravi: »Tukaj se nič ne vrača,« kar storimo v življenju, nas zaznamuje. Vrniti se ne moremo, tudi če se trudimo plavati proti toku življenja. Naš trud bo ustvaril vrtinec, vendar brez učinka. Kljub vsemu nas bo potegnilo proti hladnemu, temnemu dnu, saj smo za smrt vsi enaki. V jeseni življenja začutimo, da se bliža naš konec, da smrt kleplje koso. Ob tem zavedanju poizkusimo uživati, dokler imamo čas, če le zmoremo, vsaj poskusimo doseči neizživete sanje. Želje, ki smo jih dolgo skrivali v sebi, pridejo na plano.

Tako v Minattijevi kot v Šarotarjevi pesmi skozi metafore narave začutimo pridihi minljivosti. Lirski subjekt v pesmi Tišine bi rad je zadovoljen s svojim življenjem, zdi se, kot da čuti, da je pripravljen soočiti se s smrtjo kot staro prijateljico. Gotov je, da se je v svojem življenju prav odločil, konca se ne boji, celo čaka ga. Želi pa si, da bi ga dočakal miren, obdan z naravo v jeseni, ko se vse pripravlja na počitek. Skupaj z drevesi, čebelami, praprotni, bi se pripravil na zimsko spanje, iz katerega se ne bo prebudil.

Lirski subjekt v tej pesmi deluje zadovoljen, čuti, da je izkoristil čas, ki mu je bil dan. V večini pesmi iz Minattijeve zbirke Nekoga moraš imeti rad, pa je čutiti ravno obratno. Lirski subjekt se čuti neizživetega, kot da mu vsa svoboda pesniškega ustvarjanja ne more pomagati pri izražanju svoje notranjosti. Svoboda pesniškega ustvarjanja se skozi zbirko kaže pri opuščanju ločil, uporabi svobodnega verza in kitičnih oblik. Kljub temu se pesnik še vedno čuti neizživet.

V Šarotarjevi pesmi Občutek za veter zaznamo kontrast v primerjavi z Minattijevo pesmijo. Lirski subjekt se sicer zaveda, da je njegov konec blizu, vendar se ozira nazaj. Ni prepričan o svojih preteklih odločitvah, dejanjih. Tok življenja je v pesmi ponazorjen s tokom reke. Reka pa ne more teči proti svojemu toku, prav tako kot ljudje ne moremo nazaj, da bi popravili napake, ki smo jih storili v življenju. Lirski subjekt bi se rad vrnil po zamujene priložnosti, poizkuša plavati proti toku življenja in ustvarja vrtince. Vendar zaman, upanje, da bi popravil napake, ki je

metaforično predstavljeno z lesketanjem svetlobe, je nedosegljivo kot sence oblakov. To upanje so vrtinci potegnili nazaj, na temno, hladno dno.

Čas se izteka, subjekt pa poskuša izraziti skrite želje, ki jih je dolga leta nosil v sebi. Poizkuša jih uresničiti zdaj, ko se zaveda, da so mu dnevi škodili. Vendar čas beži, konec se bliža. V obeh pesmih se izraža naslovna misel, vendar je v Minattijevi pesmi lirski subjekt zadovoljen, svoj konec želi pričakati miren, obdan z naravo. Nasprotno pa lirski subjekt v Šarotarjevi pesmi želi plavati proti toku in ujeti zamujene priložnosti. Tako kot v Minattijevi je tudi v Šarotarjevi pesmi lirski subjekt sprijaznjen s tem, da ga čaka konec, ki je vedno bližje. V obeh pesmih zaznamo čakanje konca, ki mora priti. Kljub različnosti danih pesmi, imata skupno sporočilo. Konec mora priti. Takrat smo vsi enaki.

Oba pesnika imata rada svobodo ustvarjanja, to kažeta z opuščanjem ločil in svobodnimi oblikami pesmi v zbirkah. Težko se pravzaprav odločim, katera od pesniških zbirk mi je bližje, saj je Minattijeva bolj jasna, razumljiva, iz pesmi lažje razberemo sporočilo. Vendar sem imela ob branju zbirke občutek, kot da spremljam pesnikovo življenje, saj pesmi postajajo vedno bolj otožne, zbirka pa se zaključuje s pesmima Epitaf, nagrobni napis, ter s pesmijo Tod. Večina pesmi deluje depresivno, v njih je občutiti slutnjo smrti.

Nasprotno pa je Šarotarjeva zbirka težja za razumevanje, od bralca zahteva več truda in pozornosti, da iz pesmi izlušči sporočilo. Zbirka daje pridih melanholičnosti ravnic, v katerih je pesnik odraščal. V nekaj pesmih zaznamo tudi čudenje nad človeškim napredkom in razvitostjo.

Na koncu bi, ob primerjavi obeh zbirk, kot bližnjo iskala Šarotarjevo Krajino v molu, saj me je pritegnila tako zunanja podoba (razčlenjenost v pet knjig, svobodna oblika pesmi) kot tudi skrivnostnost, ki obdaja pesmi. Pritegne me tudi dejstvo, da smo za trud, ki ga vložimo, da razberemo sporočilo, nagrajeni. Kljub temu sta obe zbirki vrhunski, zanimivi za bralca in gotovo vredni prebiranja.